

Ympäristömerkit helpottavat hankkijan työtä

Esimerkkinä metsäsertifiointimerkit

18.1.2011

Vihreät hankinnat haltuun -seminaari

Auvo Kaivola

PEFC Suomi – Suomen Metsäsertifiointi ry

Mitä ympäristömerkit ovat?

- **Tarkoitus**
- Ympäristömerkkien tarkoitus on ohjata ostopäätöksiä - ja sitä kautta kaikkea ihmisen toimintaa - ympäristöä säästävään suuntaan
- **Tavoite**
- Ympäristömerkinnän tavoitteena on lisätä puolueetonta tietoa tuotteiden ympäristövaikutuksista
 - usein periaatteena on, että vain ympäristön kannalta kaikkein parhaat tuotteet kussakin tuoteryhmässä voivat saada oikeuden käyttää ympäristömerkkiä
 - alkuperämerkeissä – kuten metsäsertifiointimerkit – kaikki kriteerit täyttävät tuotteet voivat saada oikeuden käyttää merkkiä
- **Merkitys**
- Ympäristömerkkien avulla yritys viestii toimintansa vastuullisuudesta ja tuotteiden ympäristökilpailukyvystä
- Markkinalähtöisyys (B2B ja B2C)

Kenen merkki?

- Viranomaisten valvomat merkit
 - Kuten Pohjoismainen ympäristömerkki (Joutsenmerkki), EU:n ympäristömerkki (EU-kukka), EU:n luomumerkki ja EU:n energiamerkki
 - Merkkien käyttö perustuu pääosin vapaaehtoisuuteen ja ne myönnetään hakemuksesta tuoteryhmäkohtaisin kriteerein.
- Kolmannen osapuolen todentamat merkit
 - Kuten metsäsertifiointimerkit PEFC ja FSC
 - Perustana yhteisesti avoimessa prosessissa kaikkien käyttöön laaditut kriteerit
 - Yritys voi saada merkin käyttöönsä, kun ns. kolmas osapuoli eli sertifiointiyritys toteaa auditoinnissa, että sertifioinnin vaatimuksia on noudatettu ja että sertifikaatin myöntämisen edellytykset näin ollen täyttyvät
- Ympäristöväittämät
 - yksittäisten yritysten tai toimijoiden omat ympäristömerkit
 - taustalla olevien väitteiden todentaminen ja valvonta vaihtelee

Merkkien kattavuus

- Koko elinkaaren kattavat merkit
 - Pohjoismainen ympäristömerkki sekä EU:n ympäristömerkki

- Vain yhteen ympäristöominaisuuteen keskittyvät merkit
 - Kuten metsäsertifiointimerkit tai energiamerkit

Metsäsertifiointi ja metsäsertifiointimerkit

Mistä metsien sertifiointi sai alkunsa?

- Ympäristötietoisuuden kasvu 1990-luvulla
 - Huolena erityisesti trooppisten metsien häviäminen ja laittomat hakkuut
 - Tahtotilana kestävän metsänhoidon edistäminen
- Ympäristöystävällisyydestä kilpailuetu
 - Metsäteollisuuden asiakkaat ja heidän asiakkaansa kiinnostuvat puuraaka-aineen alkuperästä
 - Kuluttajat yhä ympäristötietoisempia
 - Syntyi tarve menetelmälle, joka osoittaa puun olevan peräisin kestävästi hoidetuista metsistä

Mistä metsäsertifioinnissa on kysymys?

- Menetelmä, jolla osoitetaan, että tuotteeseen on käytetty hyvin hoidetuista metsistä peräisin olevaa puuta
- Hyvällä hoidolla tarkoitetaan ekologisesti, taloudellisesti ja sosiaalisesti kestävää metsätaloutta
- Metsäsertifioinnin neljä kulmakiveä ovat
 - Vaatimukset metsien hoidolle ja käytölle
 - Vaatimukset puutavaran kulkeutumiselle tuotteiden arvoketjussa
 - Vaatimusten toteutumisen riippumaton valvonta
 - Tuotteen puuraaka-aineen alkuperästä kertova merkki

Metsäsertifiointijärjestelmiä

- PEFC (Programme for endorsement of Forest Certification schemes)

- erityisesti Länsi-Euroopassa ja Pohjois-Amerikassa, mutta myös Etelä-Amerikassa, Australiassa ja Aasiassa

- FSC (Forest Stewardship Council)

- erityisesti Venäjällä, Itä-Euroopassa ja Pohjois-Amerikassa, mutta myös Latinalaisessa Amerikassa, Afrikassa ja Aasiassa

- SFI (Sustainable Forestry Initiative)

- PEFC:n hyväksymä järjestelmä

- CSA (Canadian Standards Association)

- PEFC:n hyväksymä järjestelmä

- MTCC (Malaysian Timber Certification Council)

- PEFC:n hyväksymä järjestelmä

- Indonesian Ecolabel Institute

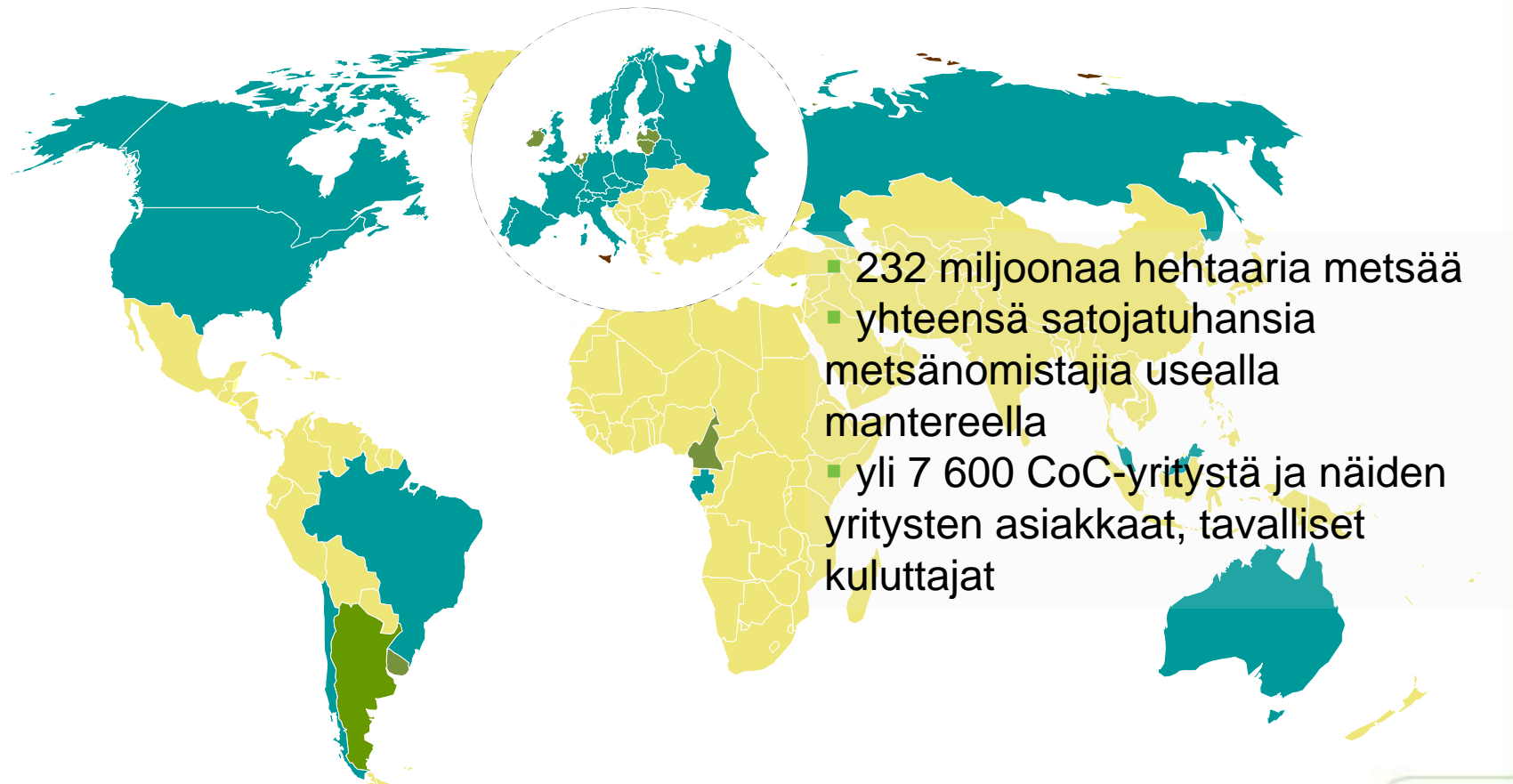

Metsäsertifiointimerkit – case PEFC

case PEFC

PEFC on laajasti käytössä maailmassa

Kansainvälisen PEFC:n hyväksymä kansallinen PEFC-järjestelmä (30 kpl)

PEFC:n jäsenorganisatiot, joita koskien järjestelmä ei ole vielä valmis/hyväksyty

case PEFC

Miksi valita puuta ja puutuotteita?

- Uusiutuva ja kierrätettävä puu ja siitä valmistetut tuotteet tarjoavat yleensä muita materiaaleja ekologisemman vaihtoehdon
- Kotimainen puu on lisäksi
 - lähellä kasvatettua
 - lyhyet kuljetusmatkat
 - ”riskitöntä”
 - ihmisoikeuksia noudatetaan, lapsityövoiman käyttö ja korruptio eivät ole ongelma
 - ”lähes kokonaan” PEFC-sertifioitua
 - PEFC-kritereissä asetetut kattavat vaatimukset kestäväälle metsänhoidolle toteutuvat

case PEFC

PEFC Suomessa

- PEFC soveltuu metsäsertifioinneista parhaiten suomalaiseen perhemetsätalouteen
- Kansalliset PEFC-standardit luodaan ja päivitetään aina laajassa ja avoimessa yhteistyössä eri tahojen kanssa
- PEFC-sertifioinnissa asetetaan metsien hoidolle lukuisia vaatimuksia
- Vaatimusten toteutumista valvovat puolueettomat ja ammattitaitoiset tarkastajat sertifiointiyrityksistä

case PEFC

PEFC Suomessa

- Puun alkuperän seurantajärjestelmän (CoC – chain of custody) avulla yritykset varmistavat, että puu on laillista ja kestävästi hoidetuista metsistä peräisin
- PEFC tuo hyvinvointia koko arvoketjulle
 - ottaa huomioon ekologiset, sosiaaliset ja taloudelliset näkökohdat

case PEFC

PEFC-merkki tuotteessa – puun alkuperä tiedossa

PEFC-merkki tuotteessa edellyttää koko arvoketjun sertifiointia

- metsän hoidon sertifiointi
- puuraaka-aineen kulkeutumisen eli alkuperän sertifiointi
- PEFC yhdistää puun tuottajan ja puun tai puutuotteen ostajan

The image shows the cover of the 2009 Verko.fi tax guide. The title is 'ILMOITA VERKOSSA' (Report in the Network) with the subtitle 'Vero.fi/veroilmoitus'. It lists three main sections: 1. Verkossa voit ilmoittaa (In the network you can report), 2. Muut tiedot voit ilmoittaa lomakkeella (Other information you can report on a form), and 3. Palveluun omilla pankkitunnuksilla (Service with your own bank credentials). The year '2009' is prominently displayed on the left. At the bottom, it says 'Täyttöohje Esitätetyt veroilmoituksen tarkistaminen ja korjaaminen' (Filling instructions Checking and correcting submitted tax returns) and 'LEHDYKÄMÄKKEET 2.7.2009 JA 3.4.2009' (Supplements 2.7.2009 and 3.4.2009). The PEFC logo is visible in the bottom right corner of the page.

case PEFC

Esimerkkejä PEFC-tuotteista

- Suomessa on markkinoilla useita PEFC-merkittyjä tuotteita
 - sahatavaraa
 - paneeleja
 - lattiamateriaaleja
 - listoja
 - sisustuslevyjä
 - painotuotteita
 - kokonaisia PEFC-merkittyjä hirsitaloja
- Yhteiskunnan, kuluttajien ja yritysten ympäristötietoisuus lisää PEFC-tuotteiden kysyntää ja tarjontaa

Miksi valita metsäsertifiointimerkittyjä tuotteita julkisissa hankinnoissa?

Varmoja, ympäristön kannalta hyviä valintoja

- Puun tai puuta sisältävän tuotteen valinnassa puun kestävä alkuperä on tärkeä ympäristökriteeri
 - mukana useiden maiden julkisten hankintojen kestävyyspolitiikoissa
 - sisältyy osana myös esim. Jousenmerkin ja EU-kukan vaatimukseen
- Metsäsertifiointimerkit
 - soveltuvat kaikkiin kriteerit täyttäviin puuta sisältäviin tuotteisiin
 - erilaiset ja erikokoiset yritykset voivat saada oikeuden käyttää metsäsertifiointimerkkiä
 - sertifiointi varmistaa alkuperän kestävyuden lisäksi myös laillisuuden (FLEGT)
- PEFC ja FSC
 - tunnettaan kansainvälisesti ja on hyväksytty monien maiden julkisten hankintojen politiikoissa puun kestävän ja laillisen alkuperän osoittajiksi
 - tunnetuimpina esimerkkeinä Iso-Britannian CPET- ja Alankomaiden TPAC –ohjelmat

Tavoitteena kestävä yhteiskunta

Kohti kestävää yhteiskuntaa ja kestäviä yhteisöjä

- YK:n Brundtlandin komissio 1987: ”Kestävä kehitys on kehitystä, joka tyydyttää nykyhetken tarpeet viemättä tulevilta sukupolvilta mahdollisuutta tyydyttää omat tarpeensa.”
- Rio 1992, EU:n kestäväen kehityksen strategia, Suomen kansallinen kestäväen kehityksen strategia...
- Metsäsertifiointijärjestelmät ovat mukana rakentamassa kestävää maailmaa yhden merkittävän luonnonvaran, metsän, osalta.

Kiitos!

auvo.kaivola@pefc.fi

www.pefc.fi

